02-10-2008 09:20

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba ielā 11, Rīgā, LV-1811 e-pasts: saeima@saeima.lv Tālrunis: 6 708 7111 · Fakss: 6 708 7100

DEPUTĀTU JAUTĀJUMS
Nr. 76 /J9

LR Iekšlietu ministram
Marekam Segliņam

2008. gada 2.oktobris
Nr. 8/9-2-80-(9/08)

DEPUTĀTU JAUTĀJUMS

**Par valodas eksāmenu personām,
kuras pretendē uz pastāvīgo uzturēšanās atļauju**

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta piekto daļu dažas ārzemnieku kategorijas ir tiesīgas saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju tikai gadījumā, ja viņi ir apguvuši valsts valodu. Valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību, atvieglojumus valsts valodas prasmes pārbaudes kārtošanā, kā arī tādu personu kategorijas, kuras ilgstošu vai nenovēršamu veselības traucējumu dēļ atbrīvojamas no valsts valodas prasmes pārbaudes un citu attiecīga apjoma valsts valodas prasmi apliecinošu dokumentu atzīšanas kārtību, nosaka Ministru kabinets.

Savukārt, attiecīgie 2006. gada 4.aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 252 nosaka, ka ārzemnieks ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ja viņš ir apguvis valsts valodu ne zemāk, ka pirmā prasmes līmeņa B pakāpē atbilstoši Ministru kabineta 2000.gada 22.augusta noteikumiem Nr.296.

Tā nav zemākā no iespējamajām kategorijām. Saskaņā ar noteikumu Nr. 296 $12.^1$ punktu šī kategorija tiek piešķirta to mazākumtautību izglītības programmas īstenojošo latviešu skolu absolventiem, kuriem Latviešu valodas centralizētajā eksāmenā piešķirts E līmenis. 2007. gadā uz E un zemāku līmeni eksāmenu nokārtoja 16,4% no visiem šādu skolu 9-to klašu skolēniem. Te ir jāņem vērā, ka viņi ir apguvuši valodu 9 gadu garumā, vislabvēlīgākajā informācijas apguves vecumā un efektīva valsts atbalsta apstākļos.

Atbilstoši noteikumu Nr. 296 1. pielikumam 1. līmeņa B pakāpe nepieciešama profesijām un amatiem, kas darba procesā saistīti ar instrukciju un tehnoloģiju ievērošanu, mašīnu un iekārtu izmantošanu un apkalpošanu, ievērojot darba drošību.

Kā piemēru var minēt sekojošas profesijas: minerālu un akmens griešanas operators (kods 8112 06), datortehnikas mehāniķis (7242 06), virpotājs (7223 03), būvkonstrukciju montētājs (7121 03), akrobāts (3474 01).

No otras puses saskaņā ar Imigrācijas likumu eksāmens ir jākārto gan tādām personām, kas ir darbaspējīgā vecumā un teorētiski pašas var sevi nodrošināt (kuri nepārtraukti uzturējušies LR ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus, Latvijas iedzīvotāju pieaugušie bērni), gan tādām personām, kuras atrodas Latvijas nodokļu

SAŅEMTS
IeM Kancelejā
02.10. 2008. plkst. 1545

SAEIMAS KANCELEJA
- 2 -10- 2008
Plkst. 9 20

maksātāju apgādībā un/ vai ir jau cienījamā vecumā (Latvijas iedzīvotāju laulātie un vecāki).

Valodas eksāmens viņiem ir jākārto nevis pēc 9 gadu apmācības, bet gan 5 gadu laikā pēc ierašanās Latvijā. Bez tam pastāv zināmas šaubas par to, ka vairumam no divām pēdējām minētājām kategorijām vispār jebkad nāksies strādāt, tajā skaitā, tādās specialitātēs kā būvkonstrukciju montētājs un akrobāts.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta sesto daļu, ja ārzemnieks nav izpildījis šā panta piektajā daļā minēto nosacījumu, viņam ir tiesības turpināt uzturēties Latvijas Republikā ar termiņuzturēšanās atļauju. Taču tajā pat laikā viņš neiegūst tiesības uz sociālo palīdzību ne no valsts puses (Valsts sociālo pabalstu likuma 4.panta otrā daļa), ne no pašvaldību puses (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3.panta pirmā daļa), ka arī uz bezmaksas ārstniecisko palīdzību (Ārstniecības likuma 17.pants).

Sakarā ar augstākminēto lūdzu atbildēt uz sekojošiem jautājumiem:

1. Cik Latvijā ir personu, kas uzturas šeit ar termiņuzturēšanās atļauju un kuru uzturēšanās pamats ir apvienošanās ar ģimeni? Kāda ir šo personu daļa attiecībā pret ārzemniekiem ar pastāvīgo uzturēšanās atļauju?

2.Cik personām, saskaņā ar augstākminētajām normām, bija jākārto eksāmens no to spēkā stāšanās brīža? Sniedziet, lūdzu, atbildi grupējot šīs personas pēc četrām kategorijām (*kuri nepārtraukti uzturējušies LR ar termiņuzturēšanās atļauju vismaz piecus gadus, Latvijas iedzīvotāju pieaugušie bērni, Latvijas iedzīvotāju laulātie un vecāki*) un pēc pretendentu vecuma. Atsevišķi lūdzam norādīt to personu skaitu, kuras nespēja nokārto eksāmenu.

3.Kāda vēl palīdzība, bez jau jautājuma preambulā minētās tiks liegta personām, kuras nevarēs nokārtot eksāmenu?

4.Vai personām, kuras nevar nokārtot eksāmenu tiek liegtas tiesības uzturēties Latvijā, gadījumā, ja zūd uzturēšanās pamats (šķiršanās, laulātā ,bērna vai vecāku nāve)?

5. Vai Jūs neuzskatāt, ka būtu mērķtiecīgi samazināt MK noteiktās prasības vismaz Latvijas iedzīvotāju vecākiem vai personām, kuras vecākas par 62 gadiem, ņemot vērā niecīgo iespēju, ka šīs personas vēl strādās?

6. Vai Jūs neuzskatāt, ka mērķtiecīgi būtu likuma līmenī atcelt prasību kārtot eksāmenu atsevišķām, uz pastāvīgo uzturēšanās atļauju pretendējošu, personu kategorijām?

7. Vai Jūs neuzskatāt, ka mērķtiecīgi būtu attiecināt jautājuma preambulā minētajos likumos nostiprinātos sociālās palīdzības veidus arī uz tām personām, kuras uzturas Latvijā ar termiņuzturēšanās atļauju, gadījumā, ja uzturēšanās pamats ir apvienošanās ar ģimeni?

LR 9. Saeimas deputāti:

J. Pliners / J. PLINERS /
/V. Buzajevs/
/V. Buhvalovs/
(J. Sokolovskis)
/M. Mitrofanovs/